

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nerăscutate nu se pri-
mesc. — Manuscrise nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:

HEROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nuz. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Ooppelik.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie armonioasă pe o coloană
10 bani pentru o publicare.
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L L X V .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

ABONAMENTUL PENTRU ANSTRO-UNGARIA:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 f. pe an.

PENTRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.

Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

ABONAMENTUL PENTRU BRĂȘOV:
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 222.

Brașov, Miercuri 9 (22) Octombrie.

1902.

Scenerie schimbată.

Când am adus scirea despre ho-
tărîrea luată de congregația comita-
tului Timiș ca răspuns la adresa co-
mitatului Pojun, care cere modifica-
rea legii naționalităților, am amintit,
că dintre Români prezenți la acea
congregație, membrul camerei mag-
naților d-l Dr. Iosif Gall a vorbit
cel dintâiu contra modificării acestei
legi.

Cunoscem, ați cuprinsul vorbirii
d-lui Gall. „Legea naționalităților de
la 1868“ — dize d-sa — „este o lege
organică, ce s'a creat cu ocaziunea
întregirii, în privința libertății publice,
a constituțiunei restabilite. Legea
acesta nu e de ați pe mâne, ci e
parte întregitoare a constituției pa-
triei, prin urmare trebuie respectată
și executată. Dacă se comit abu-
surî (?), ele sunt a-se pedepsi pe
calea legală, d-er nu îndreptățesc pe
nimeni a pretinde delăturarea ori
modificarea legii...“

Nu scim de ce abuserî vorbesce
aici d-l Gall, scim însă, că de legea
dela 1868 de fapt au abusat și
abusază numai aceia, cari nu o res-
pectază și nu-o execută. Încât pri-
vesce naționalitățile, pentru cari le-
gea a fost adusă, nici că pot veni
în poziție de a abusa de ea, fiind-că
ea este în realitate scosă cu totul
din întrebuintare, ori, mai bine d-
is, nici că a fost aplicată vre-odată în
întregimea ei.

D-er nu de lucrurile acestea prea
bine cunoscute voim să vorbim ați.

Dacă am citat pasagiul de mai
sus din vorbirea d-lui Gall, am fă-
cut numai spre a arăta, cât de
mult s'a schimbat sceneria, sub oblă-
duirea liberală maghiară în decursul
celor opt-spre-șase ani din urmă,
de când d-l Dr. Iosif Gall înălțase
stégul așa dizei partide a „Viito-
rului“.

În vorbirea sa dela Timișoara
d-l Dr. Gall a făcut amintire și de
debutul dela 1884 al viitoristilor.
„Programul patriotic al acestora,
dize d-sa, a fost primit cu bucurie
de întreaga opiniune publică ma-
ghiară, ér în programul acesta, pe
lângă alipirea de partidul liberal, a
fost înscrisă și executarea legii de
naționalitate“...

O mică corectură să ne fie per-
mis a face cu privire la afirmarea,
că programul „viitorist“ dela 1884 a
fost primit cu bucurie de întreaga
opiniune publică maghiară.

Adevărat, că foile șoviniste —
căci încă de pe atunci erau toate
de-o pănură, numai că unele purtau
un limbaj mai precaut — se pre-
faceau, că se bucură, că se află Ro-
mâni „cu cari se mai pôte sta de
vorbă“. Incolo nu ne aducem aminte
ca vr'un politician de semă seu vr'o
fóie maghiară să se fi însufletit de
programul d-lui Gall și soți.

Ore nu fóia guvernului și or-
ganul special al ministrului-preșe-
dinte de atunci Coloman Tisza,
„Pester Lloyd“, a fost, care imediat
după publicarea programului „vii-
torist“, a declarat, că, deși îl pôte
primi cu bunăvoință, totuși nu pôte
să nu spună, că, „chiar formularea
unui program aparte național nu va fi
primită cu mulțumire deosebită?
...„Și cele mai moderate programe
naționale“, adause „P. Lloyd“, „cu-
prind în sine un separatism óre-care,
ale cărui scopuri nu se acoper tot-
deuna de scopurile nealienabile ale
unității naționale“...

Nu acest d-er a d-er, că progra-
mul „viitorist“, „deși în esență bi-
nișor moderat“, are un punct, în
care se vorbesce de executarea le-
gii de naționalitate și că acesta nu
este destul de lămurit, căci nu e
de înțeles, când și unde statul și ese-
cutiva maghiară ar fi împiedecat ese-

cutarea acelei legi după spiritul și
litera ei? În fine nu acest d-er a
dat achiul tuturor celor-lalte d-icând,
că, dacă anumite puncte ale progra-
mului d-lui Gall și soți mai pot fi
discutate, unul nu e de loc discutabil
și acesta este punctul, în care se
cere ca censul electoral din Un-
garia să se estindă și asupra Tran-
silvaniei?

D-er d-l Gall, care a perseverat
cu răbdare supra-omenescă în par-
tidul liberal, cu toate cele ce s'au
petrecut în cursul anilor, a fost mare
optimist atunci și este și astăzi,
când în discursul său de apărare a
legii de la 1868 se provócă la nisce
cuvinte rostite de ministru-președinte
Szell în dietă, cu cari acesta nu s'a
angajat întru nimic, și cari pot fi
luate și talmăcite în diferite înțele-
surî.

Cu atât mai greu trebuie să-
vină d-lui Gall, că după 18 ani se
vede constrins a apóra față chiar
cu pretorianii primului ministru o
lege organică, pe care, răsămându-se
atunci în mod exclusiv, credea, că
va fi îmbrățișat cu bucurie de opi-
niunea publică maghiară.

Nu de mult a trebuit să espe-
rieze, cum chiar organele partidului,
cărui aparține, îl declarau de daco-
român. Și acum ajunse a se vedé es-
pus aceleiași învinuirî, fiind-că apóra
o lege fundamentală.

O quae mutatio rerum!

Judecând însă după cuprinsul
discursului d-lui Gall, ținut în con-
gregația din Timișoara, ne temem, că
minunatul optimism al d-sale îl
va seduce a crede, că încă de aici
incolo pôte fi scăpare pentru Ro-
mâni, dacă se vor alipi de partidul
liberal dela putere.

De n'ar fi mult mai mare rătă-
cirea de apoi!

Esposiția din Sibiu.

Sibiu, 20 Oct. 1902.

Inima mi-se înveselesce putend să vă
scriu ceva despre lucrurile frumoșe, ce se
petrec între zidurile vechii cetăți a Si-
biului.

Éri în 19 Octombrie n. s'a deschis
aici esposiția industrială arangiată de
Reuniunea agricolă română din comitatul
Sibiului și de Reuniunea sodalilor români
de aici. O adevărată sêrbătoare acesta.
Munca Româncei și a meseriașului nostru
român serbeză și încunună rezultatele ei.

Solemnitatea deschiderii esposiției
s'a făcut Duminecă la órele 11 în „Ge-
sellschaftshaus“, unde era adunat un pu-
blic fórté numeros. Dintre persoanele dis-
tintse am remarcat pe I. P. S. Sa metro-
politul Ioan Meșianu, pe comandantul de
corp Probst, și alți onoratori.

D-l D. Comșa, presidentul comitetului
esposiției, rostesc discursul de deschidere,
în care spune, că privilegiu nemijlocit la
acesta esposiție a dat voinica „Reuniune
a sodalilor români“ din Sibiu, care în
frunte cu vrednicul ei president aranjază
acum după șase ani o a doua esposiție.

Arată că de astă-dată au pus
umér la umér, economi și meseriași,
ca să aranjeze o esposiție comună,
întrunind astfel într'un singur mánun-
chiu rodirile muncii și priceperii, ale
hârniceii și iscusinței românesce. Prin es-
posiția acesta se contribuie la strângerea
rêndurilor uneori reslețe, la înaintarea
industrii românesce, la lucrarea comună
economică și la încrederea în destoinicia
némului nostru.

După acestă introducere d-l Comșa
continuă vorbirea sa d-icând:

Asémenea surorilor ei din trecut, es-
posiția de față va servi între altele ca
dovadă, că portul țărânesc original vred-
nic este de a fi menținut cu sfințenie,
una fiind-că se distinge prin gust, concep-
ție artistică și colorî bine potrivite, alta
fiind-că, lucru hotărît, de-odată cu portul
se schimbă și caracterul poporului.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Din București.

— 7 Octombrie a. c.

Tómnă.

Cad frunzele și ca nisce frunze tom-
naticce încep să s'anine grijile de sufletul
omului. Lumea pare mai seriósă. Pe stradă
toți par grăbiți și mai puțin prietenoși ca
altă-dată. Toți par preocupați de gândul:
s'apropie iérna!

Diminéta străđile presintă tablourile
cele mai variate. Se vede dintr'o aruncă-
tură de ochi, că s'a început ér vieța, ade-
vărata vieța a Bucureștilor. Si faptul e
și mai isbitor pentru cei ce și-au petre-
cut cele două luni de vacanță pe unde-va
pe la țera.

Bêtrâni gârboviți la birou, gânditori
pășesc spre vre-un ministeriu. Profesori cu
capul lăsat puțin pe piept își mestecă
hrana pe care trebuie să li-o dea elevilor
și o mestecă cu mare grijă, ca viitorii ce-
tățeni să nu asude prea mult miștinu-o.
Fetițele dela externate își fac loc ca nisce
șopârle printre trecători. Domnișórele de
pe la ateliere, casierite de pe la prăvălii
mai mari schimbă zimbete cu vechile cu-

noscințe, pe cari nu le-au mai vėdut de
doué luni. Băeți de liceu cu chipul trântit
pe cefă pășesc mândri, slobodind nori
de fum din țigara făcută încă de cu séră
din cutia uitată pe masă de tată-séu. Stu-
denții așteptă cu nerăbdare deschiderea
facultăților chinuți de dorul de-a revedé
vre-o studentă cochetă. Și așa... sgomot
de trăsuri, uruit de tramvae, bătăi de clo-
pot, strigătele vîndătorilor de gazete și
ale precupeților olteni, șópte aruncate în
trecét, toate se amestecă pe străđi, așa de
firesc, încât mai nu se bagă de semă.

Teatru.

E o sêptemână și mai bine de când
s'a deschis stagiunea teatrală. „Vlaicu-
vodă“, drama mult aclamată anul trecut,
a strălucit érá la lumina rampei. Lume
puțină, și la celelalte reprezentații ce i-au
urmat și mai puțină. Pare că ar fi un com-
plot al publicului în contra artiștilor. Séu
pôte stropii de plóie, solî posomorîți ai
ernei, li-ar fi infiltrat ómenilor această re-
célă față de arta dramatică?

Studentii italieni

Au plecat. Vor fi dus frumoșe amin-
tiri din țerișóra nóstră, în care la fie-care

pas dai de câte ceva, ce-ți amintesc vre-
muri de vitejie străbună. O movilă, loc
de nesfîrșită veghe, un șanț de apărare,
câte-va pietri mucedese éșite din pământ,
rémășițe din vre-o cetate gloriósă, bisericî
aduse de streșini, toate le-au vorbit tineri-
lor Italiani de vremuri furtunóse, de vi-
fore nesfîrșite, de mărime românescă. Nu
e colțisor în țera asta, care să nu fie ud
de sânge, în care să nu zacă óse de voi-
nici, amestecate cu lacrimile celor ce au
rémás să-i jeléscă. Acolo e o lume întrégă
peste care s'a troenit praful vremurilor și
dăcă a-i pune urechia la pământ, și-s'ar
părea c'o auzi cum se sbuciumă, că și
acum se mai aude zângănit de lănci, tro-
pot de cai și vjeit de buzdugane. Tóte
acestea frații italieni le-au auzit, au tre-
buit să le audă și le vor povesti cu fală
și cu mândrie bêtrânei Rome.

Literatură.

Au apărut în biblioteca scriitorilor
români editată de tipografia Minerva „Opere
complete“ de Ión Créngă, un volum de
400 de pagini, cuprinđend tot ce a scris
dibaciul povestitor moldovén și se vinde
cu prețul de 1 leu și 50 b.

A mai apărut apoi în aceeași tipo-

grafie volumul: „Un colț de vieța“, care
cuprinde versuri și două poeme dramatice
dintre cari „Sărutărâ“ a avut un frumoș
succes pe scena Teatrului Național. Au-
torul e un tiner scriitor de versuri, d-l
Petrovicu.

Atât.

Reviste.

De unde până acum în fiecare tómnă
eșiau revistele ca ciupercile după plóie,
în anul acesta e secetă completă. S'ar
părea, că s'au mai cumințit tinerii noștri
scriitori, cari nu lăsaus să scape o tómnă
fără să scótă câte o revistă și în fie care
tómnă alta; sórtea revistelor aședate pe
base șubrede, cari nu țin decăt 2—3 luni.

„Sémănătorul“, mult gustata revistă
de sub direcția d-lor Coșbuc și Vlahuță,
a început să reapară după două luni de
vacanță. La prima vedere te farmecă. Pe
copertă e o admirabilă schiță de Grigorescu,
o Româncă cu furca'n brfu, care cum stă
și tórce par'că-ți povestesc conținutul
celor câteva foi. Îți vorbesce românesce
revista acesta și n'ar trebui să lipséscă din
casa nici unui Român adevărat.

Drept aceea prigonit fără milă ar trebui obiceiul, durere răspândit, de a împetrișta mândra și trainica îmbrăcăminte originală cu pene străine, cu găteți și căpituiri adese-ori proște și chiar cu sdrențe netrebne. Marele concert, reprezentarea teatrală și cele-lalte sêrbări, datorite sunt și ele esposiției.

Privirile noastre însă ațintite au fost, din capul locului, și asupra viitorului mai îndepărtat, și ast-fel hotărîre am luat de a făptui ceea-ce alții, dōră mai chemați, încă n'au apucat să făptuiesc.

Intre altele am comandat și peste câte-va zile avem speranță de a vê presenta, în plină lucrare, un rêsboi de metal, fôrte spornic, îndemânatic și făcut anume pentru țêrance. Acest rêsboi va costa, cu vamă și transport cu tot, peste 500 corone. Este proprietatea reuniunii noastre agricole, care va aduce, în folosul țêrancelor, alte câte-va rêsboie la fel, decât exemplarul dintăiū se va arăta ca împlinind condițiile așteptate.

Același comitet va pune în serviciul urmașilor lamura atător minunății femeiesci. Un modest început s'a făcut prin îmbrăcarea duzinei de păpuși aci espuse în frumosul port neaș românesc. Continua-vom, așa ne-am propus, cu stăruință și până-ce vom fi isbutit să avem atâtea păpuși îmbrăcate țêrănesci, câte porturi mai de sêmă sunt.

Este costisitoare această întreprindere și mai anevoioasă de cum s'ar crede. Rêmâne deci să apelăm în această sêrbătorêscă ocazie la sprijinul atător Românce măestre, zelose și cu dare de mână.

O altă colecție este, din care vê prezentăm aci un album grosicor, cuprinđend probe de cusături, se înțelege, originale și alese cu îngrijire. Alătura o sê vedeți 4 țêrance luând copii fidele de pe cusăturile espuse. Dênsele vor lucra, aici și apoi acasă, 2—3 sêptemăni, până-ce vor fi decopiat aprôpe tôte cusăturile mai alese.

Exponentele pe cari le privesc sunt deci rugate să rêmână în așteptare până după luarea copiilor. În scopul de a în-avuți colecția și cu țesături-model, am luat în ajutor 2 țêrance, cari sê producă aci la rêsboi și apoi la dênsele acasă, probe de țesături.

Pôte că vom angaja, acum sêu în viitor, un cojocar dibaciū, care sê făptuiescă în piele câte-va probe de cusături românesci alese.

Din probele de cusături, chindiseli și țesături, copiate de pe lucrurile aci espuse cum și din cari s'ar fi strîns de aiurea, se va întocmi mai târđiu un al doilea album, pôte și un al treilea.

Pornit odată în calea faptelor de interes comun, comitetul reuniunii agricole a făcut un pas înainte și a mers până a se avênta la o întreprindere menită a dobândi în viitor o mare și bine meritată importanță. Vorbă este de întemeierea unui album artistic, care va cuprinde în mărime naturală și resp. redusă, numêrose desemnuri tipărite, reprezentând cusături, țesături și chindiseli românesci, culese din patria noastră întregă. Cartonul de lângă albumul aci espus indică, că tipăriturile vor fi executate în color și în tocmai la fel cu originalul.

Drept material vor servi, pentru lungă vreme, probele de cusături și mai târđiu ceea-ce vom putê strînge de aiurea. Pentru de a copia, în mărime redusă câte-va covore și alte țesături mari, am angajat un pictor-fotograf, care a început deja să lucreze.

Incheie aducênd mulțumite I. P. S. Sale Metropolitului, comandantului de corp, comitetului suprem și vice-comitetului, primarului și celorlalți onorațiori, cari au onorat cu prezența lor festivitatea deschiderii; mulțumesc apoi în special celui-lalt președinte al esposiției d-lui V. Torđășianu, dōmnelor și d-șorelor sibieni, elevilor teologi, cari au dat mână de ajutor la aranjarea esposiției, harnicelor țêrance, bravilor meseriași și celorlalți esponenti, și declară deschisă esposiția pentru industria casnică și pentru meserii.

După discursul de deschidere, mulțimea de public intră în salele esposiției. În fundul sălei apărea drăgălașe și deplin aranjate trei case țêrănesci (Sêliște, Rêsinari, Avrig.) Lucrurile de mână femeiesci răpesc privirile tuturor prin frumșeța și arta cu care au fost executate. Tôte comunele din jurul Sibiului sunt reprezentate; până și comunele Năsêud, Ecica-română, V. Recea ș. a. au trimis colecții bogate și interesante de obiecte pentru esposiție. Nu mai puțin la nivel

sunt obiectele espuse de meseriași români: papucărie, rotărie, ferărie, tēplărie, tapiserie, săpunărie, cofetărie ș. a.

Obiectele sunt espuse în trei sale frumos decorate.

Esposiția a fost frecventată erî tōtă ziua de public numeros.

Duminecă sêra s'a dat un concert din incidentul inaugurării esposiției, la teatrul orășenesc. Concertul a reușit peste așteptare. Corul Reuniunii de musică din Sibiu a executat strofele ocazionale „Măestri și plugari” scrise de d-l prof. din Brașov A. Bârșeanu, aranjate pentru cor mixt de d-l H. Kirchner, conducătorul Reuniunii. Și celelalte puncte ale concertului au fost executate cu precisiune.

După concert a urmat sêra la 9¹/₄ convenirea socială în sala de la „Unicum”. S'au rostit discursuri frumoșe și s'a petrecut bine.

P.

Cestiunea evreescă

în consiliul comunal din Bucuresci.

În numărul nostru dela 5 (18) Octombrie am adus la ultime sciri o scurtă veste despre importantul discurs, pe care d-l I. G. Bibicescu, locuitor de primar din Bucuresci, l'a ținut în consiliul comunal în cestiunea evreescă.

Avênd acuma înaintea noastră textul acelui discurs, ne face o plăcere a estrage din el pasagele mai marcante. Relevăm numai atât, că motivul pentru acest discurs l'a luat d-l Bibicescu din faptul, că în acea ședință tocmai s'a acordat o dispensă de taxe unei școli israelite.

Êtă ce a ăis d-l Bibicescu.

Socotesc, că e o datorie pentru mine, ca cu această ocaziune să constat, că consiliul comunal, chiar în momentele când se asvirlă asupra țerei noastre acusări nedrepte, injurioșe și revoltătore, acusări că țera noastră ar persecuta pe evrei pentru credințele lor religioșe, socotesc, ăic, că e o datorie să constat că consiliul, chiar acum, a păstrat seninătatea. decisiunilor lui și că la ură și insulte, acum ca tot-dêuna, rêsponde prin punerea școlilor evreesci pe aceași linie cu cele românesci și le scutesce de ori-ce plată, întocmai cum sunt și școlile primăriei (Aplause).

Socotesc, că sunt dator să constat această, pentru-că consider că o datorie pentru noi, reprezentanți ai populației Capitalei, să îngrijim nu numai averea ei materială, ci să îngrijim, să facem să rêmână neatins și recunoscut de ori-ce om drept, acel frumos patrimoniu de civilizație genetică pe care-l are poporul Român; acel capital de simțeminte nobile și umanitare, care face caracteristica lui și-i inspiră și călăuzesc faptele de tōtă ziua (Aplause).

Nu e școla israelită „Max Axiei” singura care se bucură de binefacerile și protecțiunea consiliului comunal. Tôte câte au cerut, s'au folosit de scutiri, pentru-că am privit școla ca o instituție menită nu numai de a lumina, ci și a face pe om mai bun, și n'am refusat nici odată și nimênu, de ori-ce credință și ori-ce naționalitate, sprijinul ce am putut da, când ni-s'a solicitat. Insemnăză această ore persecuțiune din cauza credințelor religioșe?

Am scutit școlile naționalităților străine, am scutit școlile evreesci de taxele de construcțiune, ce ar fi fost pentru ele o sarcină.

Cu plăcere adaog, că acest consiliu, și o spun spre onđrea simțemintelor lui, a dat un vot, sunt căți-va ani, prin care a dispus a se scuti de taxe societățile de binefaceri și de ajutor fără osebire de religie sêu naționalitate, când prin statutele lor au scop umanitar. Ca urmare acestui vot pentru anul bugetar 1901—1902 numărul societăților scutite de taxă au fost de 32 române, 32 israelite, 6 internaționale, 5 germane, 2 maghiare, 1 polonă, 1 austriacă.

Socotesc, că nici asemeni fapte nu vêdesc că am fi lipsiți de simțeminte umanitare și că am persecutat pe cineva pentru credințele lui religioșe.

D. Th. Niculescu. La distribuirea de ajutóre bănesci s'au dat ajutóre și la 20 familii israelite.

I. G. Bibicescu. Așa e. Mulțumesc că mi-aduceți aminte și adaog că, ori de câte ori o distribuere de pâne confiscată se face, nu se uită sêracii israeliți; ăr institutelor de bêtărâni sêu bolnavi israeliți li-se dă în asemeni casuri tot atăta pâne ca și institutelor similare românesci.

Dêr sê urmez expunerea.

Primăria are un serviciu sanitar, îndatorat a da consultațiunii și ajutor bolnavilor sêraci, fie la localele destinate pentru această, fie chiar, în casuri mai grave, la domiciliu. Acest serviciu își îndeplinesce umanitara lui datorie, fără să întrebe pe cel ce solicită ajutor, decât e Român sêu decât e evreu.

Avem un serviciu de vaccinare contra variolei. A costat mult acest serviciu, dêr a adus folose mari, enorme. Nu mai avem variolă în orașul nostru, ceea-ce nu se vede în prea multe orase străine. Și acest serviciu s'a făcut și se face gratuit la tōți locuitorii Capitalei, fără osebire de credințe religioșe sêu de naționalitate și astfel am ajuns că variola nu mai bântue pe nimeni în Bucuresci, nici pe Români, nici pe evrei, nici pe ceilalți străini.

La spitalele noastre, se primesc suferinđi fără osebire de religione sêu de naționalitate; vin chiar bolnavi din apropiatele state vecine, căci găsesc la noi, tōți fără osebire, și medici, și medicamente și hrană, și pat în spital, tôte și pentru tōți cu totul gratuit.

Asemena casuri nu se vêd des. Din contră, s'au ivit altfel de casuri, pe cari mi-le amintesc un coleg, s'a ivit cazul când un stat vecin a cerut guvernului nostru să plătescă pentru doi români îngrijii în spitalele acelu stat și n'a renunțat la cererea lui de cât când i-s'a dovedit, că în spitalele noastre s'au primit și îngrijii, cu totul gratuit, nu doi, ci sutimi de cetățeni ai acelu stat.

Êtă, de pildă, cifrele bolnavilor îngrijii în spitalele Eforiei:

În anul 1901, s'au primit și îngrijii în aceste spitale:

24.407 bolnavi români
12.300 străini
1.429 israeliți

ăr la consultațiunile gratuite au fost:

70.200 români
54.262 străini
19.464 israeliți.

Vedem des, cetim necontenit, că în alte state se formulêză contra evreilor acușățiunea odioșă că ei ar ucide creștini spre a se servi de sângele lor pentru sêrbările ebraice. Și se vêd nu numai acusări în presă și în întruniri, se vêd procese făcute de autorități, instrucțiuni făcute și chiar sentințe pronunțate.

Vêduțu-s'a la noi așa ceva? Nu.

S'au vêduț în țeri civilizate casuri când un cōtegiu funerar evreesc este huiduit, insultat, atacat și împrôșcat cu apă, ăr asistenții bătutuți.

Vêduțu-s'a la inculții de Români, la noi, barbarii, așa ceva?

La noi, coraștele evreesci, ca și cele ale altor neamuri sunt întēmpinate, ca și cele românesci. cu respectul datorit maestății morții, descoperindu-ne capul și ăicând Dumneđeu sêl erte!

Dêr, se ăice — și întru aci în miezul cestiunei — se ăice, că Evreii din cauza persecuțiunilor religioșe ce îndură la noi, sunt într'o stare de miserie, ca nicăiri, și din această cauză emigrêză.

(Va urma.)

Din camera francesă.

În ședința de Vineri a camerei francese s'a urmat desbaterea asupra afacerii închiderii școlilor congreganiste.

Denis Cochin, oratorul conservativilor, a respins acușățiunile, ce le ridicase *Journart* în contra congregațiunilor și peste tot în contra catolicilor. Republica, ăise Cochin, a declarat rêsboiū religiei creștine. Cochin a fost viu aplaudat de drêpta camerei.

A luat apoi cuvêntul ministrul preșident Combes. El accentuă legalitatea închiderii școlilor congreganiste. Guvernul n'a făcut alta, de cât să validiteze legile. Congregațiile n'ar fi desfășurat nici o rezistență, decât n'ar fi fost amăgite de personalități politice, cari le-au făcut să rêtăcescă în privința drepturilor și intereselor lor. Declarațiunile lui Waldeck-Rousseau au fost greșit interpretate. Combes citêză dintr'o scrisore a deputatului „Mackau, în care provôcă o congregație să nu petiționeze pentru concesiuene. (Mackau protestêză. Mare șgomot). Ministrul preșident accentuêză dreptul guvernului de a sigila școlile, și adaogă:

— Am făptuit fără slăbiciune, fără violență și grăbire. Nici pe un copil nu

l'am despoiat de instrucție. Pe tōți fi putem primi în școlile noastre. Armata nu s'a recuirat contra femeilor, ci pentru apêrarea ordinei publice și pentru a scuti organele noastre de violențele provocate prin fanatism. Stăm la un punct marcat al istoriei noastre. *Țera se va prăpădi, decât se va retrage dinaintea congregațiilor.* Vrem să punem stavilă invasiunii călugărilor. Atêrnă de la cameră, ca politica această să se esecute de fapt (Aprobări în stânga.)

Preșidentul voi să ordone evacuarea galeriilor, șgomotul era atâte mare; însă cu considerarea la aceea, că printre auditori se afla și moștenitorul de tron grecesc, a renunțat la planul evacuarii.

Renault-Morliere cere pentru persoanele private dreptul să țină la școlile, în cari predau congregaționistii.

Desbaterea s'a închis. S'au prezentat mai multe ordine de ăi. Ministru preșident Combes admite propunerea lui Manjau Sarrien, care aprobă procederea guvernului și votêză încredere ministeriului.

Mai mulți oratori își motivêză punctul de vedere. După aceea ordinea de ăi a lui Manjau Sarrien a fost primită cu 329 contra 233 voturi. În fine camera a primit propunerea de urgență a lui Combes privitor la desbaterea proiectului referitor la întregirea legii despre congregațiuni. Combes declară, că mai multe școle congreganiste au fost deschise, ceea ce a determinat guvernul, ca executarea ordonanțelor s'o încredințeze judecătorilor regulare.

De la congresul catolicilor maghiari.

Đilele acestea s'a ținut în Budapesta congresul catolicilor maghiari, despre care am amintit deja. La acest congres s'au pronunțat diferite discursuri, ădin cari reiese tendința de a introduce concepția creștină în tôte ramurile vieții sociale.

Mult a fost aplaudat cu deosebire discursul profesorului Dr. Ottokar Prohaszka, din care reproducem și noi câteva pasage, pentru a arăta, că în ce atmosferă se mișcă tendințele catolicilor maghiari:

Aud și eu, — ăise d-l Prohaszka — onorate dame și onorați domni, obiectiunea ce ni se face: Voi faceți mereu deosebire între ăidovi și creștini, între credincioși și necredincioși, între reformați și catolici; voi sfășiați societatea omenescă, faceți muncă de soboli, subminați temelii concordiei. De ce nu căutați basa comună pe care stând să ne putem întinde mâna pentru fericirea patriei și a omenirii.

Onorate dame și onorați domni! Credeți-mê, că nu e vorba între noi de aceea, ca să tulburăm egala îndreptățire a religiunilor sêu libertatea conștienței, cari sunt înarticulate în legi și în constituții nea ungară. Este o absurditate în lumea de ađi, să le ducem sabia în sanctuare și că acolo unde se aude vocea conștienței să zurăescă lanțurile. Dōmne feresce! Eu susțin: Sê se valoreze libertatea în viața socială și privată; să fie concurență liberă în viața socială; să fie concurență liberă în lumea spirituală; concurență liberă între reformație și catolicism; nu putem reface istoria, și nici nu o vrem această.

Dêr nu e vorba acum despre discuțiunile asupra predestinațiunii și a cinei celei de taină, nu filfăe în mijlocul nostru drapelul negru al Husiților, pe care strălucia potirul de aur. Aici este vorba de lupta între concepțiunile vieții. Această o recunosc atât radicalii, cât și adepții lui Nietzsche, cât și social democriții și creștinii. Numai politicianii nu o recunosc. Aceștia caută, baza comună, aruncând praf în ochii lumii și spunênd frase măgulitóre urechilor. Nu de acestea este vorba acum. Nu vrêu să mê adêncesc în filosofie, dêr vê rog să binevoiți a arunca o privire asupra glorioșului secol XX, secolul științei și al libertății, și veți vedê cum stă constelația, veți vedê de unde bate vântul.

Chamberlain în celebra sa operă „Die Grundlagen des zwanzigsten Jahrhunderts“ ăice următorele:

Peste o sută de ani creștinismul nu va cuprinde, decât a treia parte a Europei. Nu știu decât Chamberlain are dreptate s'eu nu, d'eu știu, că el așa simte, știu, că cultura isvorită din știința fără credință, tot așa simte. Știu și aceea, că curentul spiritual produs de știința fără credință, s'gude ca un vânt de nord societatea europeană și noi cu toții simțim, că lumea e în durerile nașterii și că lumea, care se va naște, nu va mai fi a noastră.

Nu de mult, când principele prusian Henric a plecat pe drumul cel lung, foia francmasonă germană „Bauhütte“ a scris: „Ce se mai vorbim de reînvierea creștinismului? Creștinismul s'a trecut. Intocmai precum și-au jucat rolul miturile păgânismului, tot așa au dispărut și basmele creștinismului: necredința timpurilor noastre este — sit venia verbo — gunoiiul vieții viitoare și francmasoneria este germele bisericei viitoare a spiritului sfânt“.

D'omnelor și domnilor! Când vedem, că suflă un asemenea vânt, acolo, unde concepția vieții și cultura este pătrunsă de asemenea idei, unde vântul acesta devine uragan, care se îndreptă în potruva creștinismului, — a vorbi de confesionalism și a se teme de pacea sufletescă a omenilor, înseamnă a nu pricepe de loc ceea-ce se petrece în lume.

De aceea, repet, vrem să organizăm creștinismul pe totă linia, pe toate terenurile, pretutindenea, în știință, artă, stat, politică, societate, familie.

Vrem, ca temeliiile statului să fie creștinesci. De aici nu putem lăsa o iotă. Vrem ca familia creștină, să fie familie creștină, și copiii familiei creștine să meargă la școlă religioasă. Pentru-că, d'omnelor și domnilor, creștinismul neconfesional nu există. Acela din al cărui cap s'a isvodit acesta, se repetă catechismul cel mic.

Vrem cultură creștină, pentru-că cultura europeană numai creștină este. Pe altarul cultului european n'a stat semiluna, crucea și thora d'avalma. Acolo n'a stat, decât un singur semn: crucea.

SCIRILE DILEI.

— 8 (21) Octomvrie.

Un nou ordin pentru moșe. Ministrul președinte în calitate sa de ministru de interne a dat un ordin și instrucțiune relativ la moșele diplomatice. În urma acestui ordin controlul asupra moșelor va fi mai sever. Afară de acesta se prescrie în ordin ce anume instrumente trebuie să aibă fie-care moșă și ce reguli trebuie să observe în privința curățeniei. O dispoziție importantă este, că moșele, fără permisiunea autorităților, nu pot să primescă lehuze în casă. Interesantă este și dispoziția, că moșă poate să-i boteze pe copiii părinților romano-catolici și greco-catolici, decât aceștia doresc botezul. Acest botez, despre care are să raporteze parohului, se face în modul, că ea stropesc cu apă curată capul copilului de trei-ori în formă de cruce, pronunțând cuvintele: „N. N. te botez în numele Tatălui și al fiului și al sfântului spirit“. (Acăsta nu e formula obișnuită în biserica greco-catolică, unde se ține: „Boteză-se robul lui Dumnezeu“ și nu: „Eu te botez“, care se întrebunțază numai în biserica latină).

De la curtea din Berlin. Sub titlul acesta toate foile maghiare publică nise năzdrăvăni, pe cari se înțelege, că cetitorii lor le vor crede ad literam. Un pictor ungar cu numele Filip László lucră actualmente la curtea din Berlin. Aceasta comunică adevărate năzdrăvăni despre popularitatea enormă, de care s'ar bucura limba maghiară la curtea împăratului german. Damele curții cântă cântece unguresci, gramatica ungară trece din mână în mână. La ultimul bal de curte s'a jucat „Körmagyar“ și damele și-au comandat anume costume unguresci pentru acest dans. Prinsele și damele de la palat l'au rugat pe László, să le procure cele mai renumite cântece unguresci, pe cari ele încă nu le cunosc. Împăratul

a angajat o orchestră de țigani maghiari, care mereu dă concerte la palat. Meritul principal în producerea acestui curent maghiarofil i-se revine ambasadorului Szögyény-Marich, care își dă toate silințele de a cultiva cele mai bune relații între Unguri și — între Hohenzollerni....
No ke tare minunatyé!

O întrunire electorală sângeră. Póte nicăiri nu este atât de animată lupta electorală ca în Viena și Austria de jos. Campania actuală se face în vederea alegerilor pentru dieta Austriei de jos. Majoritatea au avut-o până acuma social-creștinii, s'eu antisemiții. Partidele contrare s'au aliat acum, să răstorne pe antisemiții de la putere. Vinerea trecută s'a ținut o întrunire electorală convocată de partidul social-creștin, la care a participat și primarul Vienei Dr. Lueger. Partidul germanilor naționaliști în unire cu jidovii și social-democrații s'au prezentat și ei la acea întrunire, cu gândul de a provoca scandal și de a sparge întrunirea. Social-creștinii însă erau pregătiți și i-au luat pe tulburători în bătai și i-au dat afară pe ușă. S'a întâmplat vârsare de sânge. Mai bine de 20 persoane din ceta socialistă jidovă au fost grav rănite.

Insulte și bătaie la tribunal. Din Wiener-Neustadt se scrie cu data de 16 l. c.: La tribunalul de aici s'au petrecut ađi nise scene dramatice. Tribunalul puse la ordinea d'ilei apelul unei fete, fiica proprietarului de casă Dornauer. Fata fusese dată în judecată pentru insultă și calomnie de către locotenentul Pohlmlüller, despre care afirmase, că ar fi scos-o din minți, promițându-i, că o va lua în căsătorie. Judecătoria o condamnase la 10 zile arest. În fața tribunalului fata și tatăl s'eu îl insultau necontent pe locotenent, din care cauză în diferite rânduri au fost chemați la ordine de către președinte. La amiazi procesul a fost suspendat. Când locotenentul eșia din sală, a fost atacat de către fată și tatăl s'eu, cari i-au rupt blusa de pe corp, ér fata i-a sgăriat fața în mod oribil. După amiazi s'a continuat procesul, sfârșindu-se cu confirmarea sentinței de la judecătoria. Fata eși cu tatăl s'eu de la tribunal, în fața căruia se adunase toți membrii familiei Dornauer. Toți erau înarmați cu pietri și ciomege, ér frații fetei, când au auzit sentința, au strigat infuriați: „Trebuie să-l omorim“. Pohlmlüller n'a îndrăznit să eșă din sala tribunalului timp de două ore, până președintele n'a chemat prin telefon poliția, care a împrăsciat familia turbulentă.

Viriliștii jidovi. În comitatul Albei regale (Fejérmegye) între 180 viriliști se află 42 jidovi (23.33%) ér în comitatul Pojunului între 248 viriliști sunt 71 israeliți (28.6%). Datele acestea le publicăm după diarul „Alkotmány“.

Omor bestial. Doi copii din Nepos, (Bistrița-Năsăud) întorcându-se în ziua de 16 Octomvrie de la câmp, unde păziau, vitele, pe drumul între comunele Pintic(?) și Nepos au dat peste un cadavru de om, care intrase în putrefacțiune. Cadavru era sub un pod, mutilat și acoperit cu găteje. Din cercetările pornite până acuma nu s'a putut ajunge la alt rezultat, decât că ucisul judecând după haine, trebuie să fie din Maramureș. Nenorocitul probabil plecase la Bistrița să cumpere ceva și pe drum a fost omorât și jefuit. Gendarmii caută pe făptuitor, până acuma însă fără rezultat.

O exploziune de praf de făină. Din Chișineu (Basarabia) se anunță: Într'o móră de aici s'a înrêmplat o exploziune de praf de făină, în urma căreia s'au dărâmat zidurile morii, îngropând sub ruine pe lucrători. Dece au fost omorâți și dece răniți grav și mutilați.

Rectificare. La nota primă a foiletonului de ieri s'a cules la revisie *mass* în loc de *dass* și *unrechted* în loc de *unrechtem*, schimbându-se cele două litere *m* și *d*.

Cercul Henry se bucură în continuu de un sprijin estra-ordinar din partea publicului. Aglomirația de aseră a fost enormă. Prestațiunile artiștilor escelente. Aplause furtunoase. *Mâne, Mercuri, după amiazi reprezentație pentru elevi și copii.* Inceputul la 4½.

În magazinul de încălțăminte I. Sabadeanu Brașov, Strada Porții Nr. 10 care de 34 ani se bucură de un *renume bun* și care posedă un mare sortiment (alegere) de încălțăminte solidă și modernă, de toate soiurile pentru domni, dame și copii, de iernă și de vara, se pôte procura încălțăminte cu *prețuri reduse, forțe ieftin,* gata precum și după măsură. Pentru soliditate *garantéză* firma.

Alegere de deputat în Reghinul-săsesc.

Reghinul-săsesc, 8 Oct. 1902.

Onorată Redacțiune! În 7 Oct. n. s'a făcut la noi în Reghinul-săsesc alegere de deputat dietal, în locul fostului deputat Kemény Akos numit fișpan în Comitatul Târnava-mică. Candidați de deputat au fost contele *Teleky* Domokos, cel căruia i-s'a nimicit alegerea în Deșiu, și Dr. *Urmanczyi* Nandor din Toplița-română, armean, ambii cu program liberal.

Egalii în puteri, la urmă a învins totuși Dr. *Urmanczyi* Nándor.

Cercul electoral Mureșul-de-sus se începe de la Toplița-română, o comună mare situată între munți în spre miadă-nopțe-răsărit, populată cu un număr mare de locuitori români. În această comună sunt trei preoți români, adecă unul gr. cat. și doi gr. or. Au venit alegători români în număr mare și însemnat din mari depărtări, conduși de preoți și inteligența română, spre a alege deputat dietal pe Dr. *Urmanczyi* Nandor, ficiorul unui armean, care s'a îmbogățit de minune.

Rolul de corteși între alegătorii români de ambe părțile și peste tot, spre „fala“ și „mărirea“ națiunii române, l'au jucat preoții români uniți și neuniți, pentru-ce apoi au și fost remunerați cu țigări Cuba și Cabanus, cu vin și cu tocană și mai în urmă cu un „köszönöm“; ba era să uit, popa cel unit din Filipșul-mare purta și pênă de găscă în pălărie cu inscripția „éljen Grof Teleki Domokos.“

Știu bine domni preoți, că prin o astfel de purtare demnitătea de preot român este lovită, conștiința și simțul de naționalitate pătat, și în urmă încrederea poporului slăbită. Și pe lângă toate acestea, d-lor nu se genéză a se demite la rolurile lui Iancsi și Pista. *Pax vobis* — și nopțe bună pasivitate.

Majoritatea voturilor a fost a Românilor. Și se vorbea printre inteligenții români de altă pătură, cu inimă și simț național, cum-că atăta inteligență și atăția alegători români nici-odată și la nici o alegere de deputat, ca la această alegere, nu s'a vădut. Se mirau, cum și pe ce cale s'a putut întâmpla acest scandal.

Alegerea s'a întâmplat între puscii și baionete; adecă în ființa de față a 140 infanteriști din regim. de infanterie Nr. 64 staționat în Târgul-Mureșului, 40 gendarmi și mai mulți polițiști.

Se pare că bătaia lui Dumneșeu s'a pornit asupra noastră a Românilor. Acuma de vre-o câți-va ani, unde numai se întâmplă alegere de deputat, preoți, învățători și alți inteligenți români, unul ca altul, se pun în fruntea alegătorilor români și-și plăcă capul sub stégul adversarului, fac corteșiri, ba țin și vorbiri, și fără pic de genare se duc la urnă.

E timpul ca din letargia în care se află toți aceia, cari au luat parte la alegerea de deputat dietal în Reghinul-săsesc, să se trezescă odată și mai înainte c'o oră să-și aducă aminte, ca nu cum-va să ajungă la pozna lui Schloim cu „Ah vehe mir.“

Să nu-și uite, că cauza națiunii române este mai pe sus decât ori și ce alte interese, pentru d'ensa d'era datorie avem, nu la alegeri de deputați străini de inte-

resul cel mare a poporului nostru, ci acolo unde trebuie și se cuvine cu mic și mare a lupta.

Martorul ocular.

ULTIME SCIRI.

Viena, 20 Octomvrie. Sciri din Macedonia vestesc, că Turcii au dat năvală în multe puncte contra bandelor bulgăresci. Ei au ocupat defileul Krasna, așa că printr'asta opresc bandelor refugiu în Bulgaria. Bandele de la Melnic, Pritz, Nevrokop, Belasica și Raslog au fost fugărite.

Sofia, 20 Octomvrie. La meetingul macedonean ținut ieri, a vorbit numai Mihailowsky, protestând contra opresiunii otomane. Meetingul a primit o moțiune prin care se cere protecțiunea Bulgariei și a puterilor asupra Macedonenilor. Au participat patru mii de omeni.

Diverse.

Morile de vânt electrice. Este vorba despre morile unde forța vântului servece a face să funcționeze o mașină dinamo-electrică. Acăsta încarcă acumulatorii, al căror curent este întrebunțat pentru iluminat. Există în Germania mai multe aplicări ale acestor curioase aparate, cari transformă vântul în electricitate. O fabrică de lac la Nerschau alimenteză prin acest procedeu 36 lămpi incandescente. Pe malurile din Schleswig-Holstein, o casă din Hamburg a instalat o móră ale cărei roțe de un diametru de 12 metri acțiunează un dynamo, care produce un curent de 30 volte. Cu o viteză de vânt de 2 metri 50 până la 3 metri se pôte încărcă fără întrerupere bateria de acumulatori. În sfârșit la Büssum, pe marea de nord, o societate electrică din Düsseldorf a rezolvit aceeași problemă într'un mod original. Móra servece a face să se înalte o greutate într'un turn și mișcarea de descindere a acestei greutăți face pe urmă să se întorcă mașina dinamică. Este evident, că întrebunțarea „morilor electrice“ nu este posibilă în toate localitățile, d'eu se concepe forțe bine, că ele pot servi, de exemplu, spre a asigura într'un mod economic iluminatul electric al unui hotel, s'eu a unei vile pe malul mării.

O expediție la pol. Sórtea nenorocitului André, care și-a găsit mórtea în expedițiunile pe cari le făcea pentru descoperirea Polului Nord, nu a descurajat pe aceia, cari viséză cucerirea acestui pol și proiectele se succedéză unele pe altele. Ultimul ca dată este acel conceput de căpitanul Bernier din Canada, care va pleca peste câteva zile însoțit de 6 șavanți și de 8 ofițeri de marină. El a strâns deja 500,000 de franci din cei 750,000 pe cari îi socotesce trebuincioși, d'eu guvernul canadian i-a promis ajutorul s'eu pecuniar, astfel că banii nu vor fi piedecă la întreprinderea sa. Căpitanul Bernier reia pur și simplu proiectul lui Nansen, consistând a merge cu vaporul cu cât mai departe posibil spre nord și pe urmă a lăsa vasul la direcția gheței, care'l va transporta până aproape de 150 mile de pol. În acest moment o echipă de omeni ar continua călătoria pe jos s'eu cu sania, ținându-se în comunicație constantă cu vasul prin ajutorul telegrafiei fără sirmă și jalonând calea cu tuburi de aluminiu, conținând provizii de gură, ca să servescă la întorcere. Totul e bine calculat, chiar durata călătoriei, cincă ani după Nansen spre a atinge polul... totul afară pôte de opoziția naturii.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 20 Octomvrie 1902.

Pomul verde: Baron Banffy, S. Sängeorgiu; Münz, Gustav Schmidts, Messer, Budapesta; Posta, Szász-Damján, Negreța, Bucuresci.

Europa: Salmen, Borger, Șincul-mare; Gross, Linz; Severin, Predeal; Schvarz, Rappaport, Steiner, Iacobi, Viena; Ungar, Dormann, Morgenstern, Pollák, Budapesta.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Reactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul pieței Brașov.

Din 21 Octomvrie n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.80	"	18.88
Napoleon d'or.	19.04	"	19.07
Galbenș	11.20	"	10.30
Ruble Rusesce	2.54	"	—
Mărci germane	117.25	"	—
Lire turcesce	21.40	"	21.50
Suris fonc. Albina 5%	101.—	"	102.—

O croitorésă de dame

indemănatică se recomandă On dame pentru lucru în casă.

Locuința Strada laterală nr. 5.

Se caută un tinăr

român din familie bună, care ar dori să intre ca **practicant** pe 3 1/2 ani fără salariu, numai cost și cuartir la o prăvălie de coloniale și ferărie.

A-se adresa la Domnul

los. Onițiu

in Sas-Sebeș.

(717.1—3.)

La stéua mare d'aur.

Am onórea a aduce la cunoscința On. public din loc și împrejurime, că **am deschis pe piața acésta** și anume în **Strada porții Nr. 21** (in fosta prăvălie de tricotaj alui Georg Foith)

Magazin cu Librărie și Papetărie

unde se pôte căpéta afară de produsele mele renumite de legătorie de cărți și **catastifuri, mărfuri de galanterie** din resortul legătoriei de cărți, **Passepartoutes, tóte articolele, ce obvin în comerțul de hărtie și rechisiții de scris**, cu cari sunt bogat asortat.

În călătoria mea pentru aprovizionare în Budapesta și Viena am ales numai ce au fost mai **nou, mai frumos și mai bun**. Tot ce se pôte dori în specialitatea de

Confecțiuni de hărtie,

requisite de școlă-, scris-, și desemn se pôte căpéta dela prețul cel mai ieftin până la cele mai fine și mai scumpe calități.

Comande pentru note și cărți se efectuează imediat. Legarea cărților se esecută in atelierul meu recunoscut **solid și trumos**.

Pentru cadouri practice de tégul ocașional recomand **casete cu hărtie de scris** minunat de frumoșe și ieftine, ajustate tórtre modern. La dorință se pôte imediat grava în aur numele și datumul.

Mare asortiment de **cărți postale** cu poesii și fotografii. **Albume** cu prețuri fórtre ieftine

Apelez la o cercetare numărósă semnez

cu tótá stima

Wilhelm Haydecker.

Mare asortiment de cărți postale diferite feluri.

Prăvălie nouă, Librărie, Papetărie, Requisite de scris și desemn. Telefon Nr. 33.

Str. porții nr. 21. (fosta prăvălie a lui H. Zintz) Str. porții nr. 21.

Nr. 10348 — 19 2.

tlkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Urdea György, Bucer Szlatinariu végrehajtatónak Marku Zosim és Marku Josif a Bukuré végrehajtást szenvedő elleni 180 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a sárkányi kir. bíróság) területén levő s Griden fekvő a gridi 71 sz. tljkvben A + 132, 333 hrsz. fekvőre 335 kor. 5905

	hrs.	fekvőre	12 kor.
570/3	22	6244	33
1837	22	6527	9
1840	28	6775	5
1849	23	6782	4
2822	12	6812	3
3252/6	10	7168	7
3367	6	7322	36
3418	47	7925	37
4301	15	7947	8
5130, 5131	10	8194	26
5638	8	8795	26
5643	24	10709	15
5888	9	10752	12

összesen 804 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban az özv. Márku József né szl. Visu Ratira javára bekebelezett 1/8 ad részbeni élet-hosszignani haszonélvezeti jog fenntartásával az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi November hó 14-ik napján délelőtt 9 órakor Grid község előljároságánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogaras, 1902 évi julius hó 30-ik napján.

A. kir. járásbiróság, mint tlkvnyi hatóság.

1—1(719)

Tömös, albiró.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Pe teritorul înaintea fostei pörtă a Vămei.

MARELE CIRC AMERICAN HENRY

Turneu ca fulgerul prin Austro-Ungaria, România și Orient.

150 Persóne 150 Elefanți 100 Cai 100

30 Dame, Corps de Ballet 30, etc.

Musica proprie a Circului. Lumină electrică.

Astăzi Miercuri, in 22 Octomvrie 1902,

După prând la órele 4 1/2

Unica reprezentăție pentru școlari și copii

cu prețuri de tot scăđute.

Școlarii și copii plătesc: Locul numerotat 1 cor, locul I 80 baní, locul II 40 baní. Galerie 20 baní.

Bărbații și damele plătesc prețurile jumătate de séră.

Programa conține 16 punete din cele mai frumoșe.

Elefantul uriaș Blondin.

Debutul întreg a parsonalului de artiști și artiste.

Séra la 8 óre

Reprezentăție de gală, in beneficiul plăcuților clowni, COCO și CAVALINI.

Program fórtre comic.

Máne Joi in 23 Oct. 1902.

2 Reprezentății 2.

După prând la órele 4 1/2 și séra la 8 óre.

Vindărea anteróre a biletelor la Cassa circului.

DIRECȚIUNEA.

Sz. 10010—1902.

tlkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Olteana“ alsó-visti tak-pénztár végrehajtatónak Harsti Vazul végrehajtást szenvedő elleni 100 kor. — fl. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törv.-szék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levő a dridiffi 141 sz. tljkvben A +

	hrs.	fekvőre	84 kor	3799	hrs.	fekvőre	1 kor.
453, 455							
808, 897	"	"	49	3801	"	"	29
902	"	"	67	3804	"	"	24
1254	"	"	76	3824, 3852	"	"	50
1289, 1291	"	"	31	4207	"	"	25
1315	"	"	46	4417	"	"	19
1425	"	"	21	4434	"	"	42
1668	"	"	20	4550	"	"	24
2069/1	"	"	6	4645/2	"	"	24
2143, 2145	"	"	42	4780	"	"	23
2199	"	"	17	5140	"	"	—
2709	"	"	20	5290	"	"	30
2774	"	"	11	5333	"	"	13
3041	"	"	22	5660	"	"	15
319	"	"	22	5847, 5848	"	"	52
3222	"	"	11	5984	"	"	10
3239/1	"	"	9	6039	"	"	12
3291	"	"	6	6060	"	"	122
3360	"	"	15	6072	"	"	50
3409	"	"	21	6787/2, 6788/1	"	"	60
3792	"	"	6	6849	"	"	105
3797	"	"	11	6906	"	"	23

koronában, a 386 sz. tljkvben A + 322 323, 324 hrsz. fekvőre 396 kor. a 412 számu tljkvben A + 1307/1, 1308/1 hrszámú fekvőre 22 kor.

összesen 1779 koronában ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902 évi November hó 12-ik napján délelőtt 9 órakor Dridiff község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi julius hó 24-ik napján.

A kir. járásbiróság, mint tlkvnyi hatóság.

719.1—1

Tömös, kir. albiró.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la tremias Nepoții.